

PROGRAM PRACY ŚWIETLICY SZKOLNEJ

W SZKOLE PODSTAWOWEJ

„ŚWIETLICA JAK DOM”

OPRACOWAŁY:

mgr Elżbieta Krasieńska

mgr Barbara Knop

WPROWADZENIE

Świetlica szkolna jest miejscem, w którym uczeń może kształcić i rozwijać swoje zainteresowania. Każda świetlica powinna zapewnić wszechstronną opiekę wychowawczą. Planowa i zorganizowana opieka nad uczniem w godzinach przed i pozalekcyjnych jest ważnym ogniwem pracy szkoły. Podstawowym warunkiem powodzenia pracy wychowawczej jest wszechstronne ukazywanie dzieciom i młodzieży współczesnego życia, zbliżenie jej do aktywnego w nim udziału. Dzieci należy uczuciowo związać z naszym krajem, wzbogacić ich świat przeżyć przez rozmowy, książki, filmy oraz wycieczki.

Świetlica szkolna to taki neutralny teren, nie przynależny żadnej klasie, żadnemu przedmiotowi, żadnej pracowni – ale wspólny. Tutaj można spotkać się z kolegami przed i po zajęciach, zagrać w szachy, warcaby, gry planszowe i komputerowe, rysować i malować. W trakcie organizowanych zajęć świetlicowych pragniemy dać szansę każdemu uczniowi temu zdolnemu aby mógł rozwijać swoje szczególne zainteresowania a, także temu słabemu w nauce często zniechęconemu brakiem osiągnięć, aby mógł się wykazać swoimi możliwościami. Chcemy aby zajęcia prowadzone w ramach zadań wytyczonych przez ten program pozwoliły uczniom polubić świetlicę jak swój drugi „Dom”, czyli miejsce, w którym dziecko przebywa najchętniej .

CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Program przeznaczony jest do pracy opiekuńczo-wychowawczej świetlicy szkolnej, do realizacji na zajęciach świetlicowych w szkole podstawowe w Lindowie. Podstawowym założeniem programu jest pomaganie rodzinie w procesie wychowania młodego pokolenia, ukierunkowanie pracy ucznia, kształcenie i rozwijanie zainteresowań, rozbudzanie chęci do działania w atmosferze swobody, która wyzwoli aktywność dzieci i będzie źródłem pozytywnych przeżyć i przyczyni się do zapobiegania niepowodzeniom szkolnym.

Program ma charakter:

- podmiotowy – zarówno nauczyciel prowadzący zajęcia, jak i uczniowie uczestniczący w zajęciach świetlicowych mają prawo do swobody,*
- czynnościowy – program nastawiony jest na wyzwalanie działań przede wszystkim ucznia, uczeń nabywa i poszerza swoją wiedzę,*
- funkcjonalny – realizacja nastawiona jest na utrwalanie i porządkowanie wiadomości oraz na umiejętność prezentowania swojej wiedzy,*
- spiralny – jest kontynuacją treści kształcenia i nawiązuje do wiadomości i umiejętności nabytych wcześniej.*

CELE GŁÓWNE PROGRAMU

- 1. Zaspokojenie potrzeb środowiska w zakresie zorganizowanej opieki dla dzieci.*
- 2. Przygotowanie dziecka do samodzielności.*
- 3. Pomoc w odkrywaniu własnych możliwości, predyspozycji, talentów oraz ich twórczego wykorzystywania.*
- 4. Propagowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie właściwych nawyków zdrowotnych.*
- 5. Wpajanie szacunku dla tradycji, historii narodowej oraz symboli narodowych.*
- 6. Uczenie właściwych, bezpiecznych zachowań w różnych sytuacjach.*
- 7. Właściwe i bezpieczne korzystanie z dóbr przyrody.*

CELE SZCZEGÓŁOWE

- 1. Zapewnienie dzieciom zorganizowanej opieki wychowawczej.*
- 2. Kształtowanie właściwej postawy etyczno-moralnej, wyrabianie osobowościowych cech charakteru takich jak: pracowitość, uczciwość, zdyscyplinowanie.*
- 3. Wdrażanie dzieci do samodzielnej pracy umysłowej.*
- 4. Organizowanie zespołowej nauki.*

5. *Utrwalanie wiadomości szkolnych.*
6. *Udzielanie pomocy uczniom mającym trudności w nauce.*
7. *Rozwijanie uzdolnień i zainteresowań intelektualnych, artystycznych i technicznych dzieci.*
8. *Przygotowanie do właściwego spędzania czasu wolnego.*
9. *Wyrabianie nawyków kulturalnej rozrywki, sportu i zabawy oraz pobytu na wolnym powietrzu.*
10. *Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania się w domu, szkole i w swoim środowisku.*
11. *Dbalność o dobre imię szkoły.*
12. *Budzenie szacunku dla tradycji i symboli narodowych.*
13. *Budzenie szacunku dla dobra wspólnego, poszanowanie cudzej własności i pracy.*
14. *Kształcenie umiejętności właściwego i bezpiecznego korzystania z dóbr przyrody, wyrabianie odpowiedzialności za jej stan.*

BUDOWA PROGRAMU

Program podzielony jest na zadania wychowawcze i kształcące:

1. *Zachowanie bezpieczeństwa podczas zajęć, posiłków i dowozu uczniów.*
2. *Obchody świąt narodowych i kultywowanie tradycji ludowych.*
3. *Poszerzanie wiedzy o środowisku przyrodniczym i wdrażanie do poszanowania przyrody.*
4. *Promowanie zdrowego stylu życia.*
5. *Dbanie o wszechstronny rozwój dziecka.*
6. *Pokonywanie trudności w nauce.*

TREŚCI PROGRAMU

Cele	Zadania wychowawcze świetlicy	Procedury osiągnięcia celów	Przewidywane osiągnięcia ucznia – efekty wychowawcze
<ul style="list-style-type: none"> - Zdrowie i bezpieczeństwo uczniów w szkole i w drodze do domu - Wyrabianie nawyków kulturalnego zachowania się - Kształtowanie umiejętności samokontroli i samooceny 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ <i>Zachowanie bezpieczeństwa podczas zajęć, posiłków i dowożenia.</i> ◆ <i>Integracja zespołu świetlicowego.</i> ◆ <i>Poczucie więzi ze społecznością szkolną.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zapoznanie z regulaminem świetlicy i konsekwentne jego przestrzeganie. ◆ Kulturalne spożywanie posiłków i nauka zasad savoir-vivre. ◆ Opieka nad dziećmi przed i po lekcjach. ◆ Wdrażanie szkolnego programu profilaktyki. ◆ Pogadanki o tematyce bezpieczeństwa w szkole, w drodze do i ze szkoły. ◆ Zorganizowanie spotkania z przedstawicielem policji na temat „Bezpieczeństwa w czasie zimy”. ◆ Utrwalenie przepisów ruchu drogowego (znajomości znaków drogowych, poruszanie się 	<ul style="list-style-type: none"> - Harmonijnie rozwija się w atmosferze bezpieczeństwa. - Przestrzega regulaminów szkolnych. - Umiejętnie zachowuje się w trudnych sytuacjach. - Bezpiecznie porusza się po drodze. - Dbą o bezpieczeństwo swoje i innych. - Potrafi posługiwać się różnymi technikami plastycznymi i programami komputerowymi. - Prawidłowo zachowuje się w sytuacji rywalizacji.

<p>własnego postępowania</p>		<p>po drodze – zajęcia praktyczne).</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Wpajanie zasad bezpieczeństwa podczas wszelkich zajęć i zabaw. ◆ Zorganizowanie opieki nad dziećmi dojeżdżającymi. ◆ Scenki dramowe na temat zachowania się w trudnych sytuacjach. Pierwsza pomoc. ◆ Ilustrowanie bezpiecznych miejsc wypoczynku zimowego i letniego poprzez prace plastyczne i komputerowe. 	
<ul style="list-style-type: none"> -Zapoznanie ze zwyczajami, obrzędami i tradycjami ludowymi - Wzbogacanie słownictwa - Kształtowanie postaw współuczestnictwa w życiu regionu - Przybliżanie tradycji kultury europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Kultywowanie tradycji ludowych. ◆ Wzmacnianie więzi rodzinnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zajęcia tematyczne związane z Andrzejkami, Mikołajkami, świętami Bożego Narodzenia, Dniem Babci i Dziadka, Karnawałem, pierwszym dniem wiosny, Wielkanocą, Dniem Matki, Dniem Dziecka. ◆ Wykonanie okazjonalnych dekoracji: stroików świątecznych, ozdób choinkowych, Marzanny, gaików, palm wielkanocnych, pisanek ◆ Prezentowanie prac dzieci poprzez wystawki, kiermasze, dekoracje okolicznościowe ◆ Organizowanie konkursów plastycznych na: kartę i ozdobę świąteczną, szopkę bożonarodzeniową, pisanki wielkanocne, witraże wiosenne, moja rodzina, bezalkoholowe święta – przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ◆ Nauka zabaw, piosenek i tańców regionalnych 	<ul style="list-style-type: none"> - Kultywuje tradycje bożonarodzeniowe, wielkanocne i inne - Samodzielnie wykonuje prace na konkursy plastyczne - Zna piosenki i tańce regionalne - Gromadzi pamiątki z przeszłości - Interesuje się historią, swojego regionu.

		<p>i narodowych: trojak, krakowiak, polonez, miotlarz itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Przedstawianie „Jasełek”. ◆ Konkurs „Moja miejscowość” 	
<p>Rozbudzanie wrażliwości na piękno ojczystej przyrody</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozwijanie zainteresowań przyrodniczych - Kształtowanie umiejętności obserwacji otaczającej nas przyrody - Kształtowanie wiedzy i świadomości ekologicznej uczniów - Uświadomienie konieczności ochrony środowiska naturalnego 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ <i>Poszerzenie wiedzy o środowisku przyrodniczym i wdrażanie do poszanowania przyrody.</i> ◆ <i>Ochrona przyrody przed zagrożeniami cywilizacyjnymi.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Zajęcia związane z porami roku: recytacja wierszy, nauka piosenek, rozwiązywanie zagadek, rebusów, krzyżówek, kolorowanie ilustracji. ◆ Pielęgnacja roślin doniczkowych wokół szkoły. ◆ Promowanie surowców naturalnych: zajęcia z wykorzystaniem gliny, drewna, papieru, gipsu. ◆ Dokarmianie ptaków: zorganizowanie „Zimowego pogotowia dla ptaków”. ◆ Pogadanki na temat roli człowieka w zmienianiu krajobrazu i kształtowaniu środowiska przyrodniczego. ◆ Samodzielne zdobywanie wiedzy z różnych źródeł informacji: przeglądanie książek i czasopism o tematyce przyrodniczej, wyszukiwanie w Internecie, korzystanie albumów programów multimedialnych. ◆ Wykonywanie albumów i gazetek tematycznych np. „Poznaj swój kraj”, „Zwierzęta naszych pól i lasów”, „Rośliny i zwierzęta chronione”. ◆ Wycieczki krajoznawcze po okolicy –las, łąka, pole, park, rezerwat przyrody. ◆ Dlaczego sprzątamy świat ? ◆ Z wizytą u leśniczego. 	<ul style="list-style-type: none"> - Korzysta z literatury przyrodniczej zgromadzonej w bibliotece szkolnej. - Poznaje alternatywne źródła energii. - zna pojęcie „ekologia” i wciela się w rolę ekologa. - Zbiera i opracowuje wiadomości w ciekawej formie graficznej. - Umiejętnie wykorzystuje zdobytą wiedzę w praktyce. - Zna pory roku i wymienia cechy dla nich charakterystyczne. - Wie jak i dlaczego może pomóc ptakom w czasie zimy. - Redaguje gazetki tematyczne.

<ul style="list-style-type: none"> - Zapoznanie z czynnikami sprzyjającymi i zagrażającymi zdrowiu - Pozytywne komunikowanie się z innymi ludźmi - Zapoznanie ze zdrowym stylem odżywiania się - Wyrabianie nawyków higienicznych osobistych i otoczenia (ład, estetyka, porządek) - Zachęcanie do aktywnych form spędzania wolnego czasu - Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Promowanie zdrowego trybu życia umysłowego i fizycznego. ◆ Obraz własnej osoby. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Przeprowadzenie zajęć z higienistką szkolną na temat higieny osobistej, otoczenia, miejsca pracy i wypoczynku. ◆ Ćwiczenia w pozytywnym komunikowaniu się z rówieśnikami i osobami dorosłymi, ćwiczenia asertywne. ◆ Promowanie zdrowego stylu odżywiania – co i ile jeść, wspólne opracowywanie jadłospisów, ◆ Wyszukiwanie nowinek prasowych na tematy dotyczące zdrowego trybu życia, ◆ Dbanie o otoczenie wokół nas: dekorowanie świetlicy i dbanie o jej estetyczny wygląd, porządkowanie terenu wokół szkoły. ◆ Prezentowanie zdobytej wiedzy poprzez twórczość artystyczną np. wykonanie plakatu na temat „Co jest dla mnie zdrowe?”, ◆ Wskazówki praktyczne: przechowywanie żywności, na co należy zwracać uwagę kupując żywność. ◆ Zajęcia sportowe: uczestniczenie w grach i zabawach sportowych w ramach zajęć świetlicowych. ◆ Kosmetyki dla dzieci i młodzieży: prezentacja ◆ Profilaktyka chorób „brudnych rąk” oraz chorób jamy ustnej. ◆ Znaczenie uprawiania sportu dla zdrowia. 	<ul style="list-style-type: none"> - Przestrzega zasad zdrowego odżywiania się - Dbą o higienę własną i wokół siebie - Zna swoje mocne i słabe strony - Rozumie pojęcie: zdrowia, życia, higieny. - Potrafi dobrać strój stosownie do pory roku i warunków atmosferycznych. - Umiejętnie kontaktuje się z ludźmi. - Wie jak w kulturalny sposób poinformować drugą osobę o swoich uczuciach. - Dostrzega występujące na co dzień sytuacje i zachowania zagrażające zdrowiu i życiu ludzkiemu - Przejawia troskę o własną sprawność, rozwój i zdrowie. - Wie jak należy się zachować podczas uczestnictwa w grach i zabawach sportowych.
---	--	--	---

<p>rozwijanie zainteresowań i zdolności, -doskonalenie nabytych umiejętności w procesie kształcenia, - wdrażanie do samodzielności, - kształtowanie poczucia wiary we własne siły,</p>	<p>♦ <i>Dbanie o wszechstronny rozwój dzieci, pokonywanie trudności w nauce.</i></p>	<p>♦ Moje hobby – umiejętne wypowiedanie się na dowolny temat. ♦ Rola książki jako źródła przeżyć i wiedzy o świecie. ♦ Poznanie zasad nowych gier świetlicowych. ♦ Turniej warcaby klas I-III. ♦ Wizyta w bibliotece szkolnej. ♦ Porządkowanie i naprawianie gier i książek z biblioteki. ♦ Konkurs pięknego czytania i recytacji ulubionych wierszy. ♦ Organizowanie pomocy koleżeńskiej. ♦ Wyrównywanie braków w nauce: praca indywidualna i w małych zespołach. ♦ Kontakty z nauczycielami i rodzicami.</p>	<p>- Pogłębia i poszerza swoją wiedzę – zna twórców literatury dziecięcej. - Aktywnie uczestniczy w zajęciach. - Potrafi korzystać z różnych źródeł informacji. - Zna formy grzecznościowe używane wobec osób dorosłych i rówieśników i stosuje je w odpowiedniej formie w zależności od okoliczności. - Umie zorganizować swoje miejsce do pracy i nauki.</p>
--	---	---	--

FORMY:

- *indywidualna*
- *grupowa*
- *zbiorowa*

METODY :

1. Aktywizujące – drama.
2. Słowne – czytanie, wypowiedź, praca z tekstem.
3. Czynne – rysowanie, uzupełnianie tekstu.
4. Oglądowe – pokaz, prezentacja, obserwacja.

PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW:

Program wychowawczy świetlicy służy nauce i uatrakcyjnieniu zajęć. Aby osiągnąć założone cele należy:

- zapewnić opiekę;
- rozwijać działalność poznawczą, artystyczną;
- rozbudzać zainteresowania dziecka;
- zaspokajać i kształtować potrzeby;
- budzić twórczą aktywność;
- współdziałać w organizowaniu zajęć i imprez;
- powierzać różnego rodzaju zadania;
- pomagać w rozwiązywaniu zadań i problemów;
- kształtować świadomość i potrzeby uczniów.

SPOSOBY OCENIANIA UCZNIÓW:

W trakcie realizacji programu, ucznia należy oceniać oceną słowną (np. pochwałą) za:

- aktywność na zajęciach;
- samodzielność w wykonywaniu ćwiczeń, poleceń i zadań;
- wartość prezentowanych prac;
- ogólny zasób zdobytych wiadomości i umiejętności.

W świetlicy można zapewnić każdemu dziecku sukces obliczony na miarę jego możliwości. Warto pamiętać o zasadzie: jak najmniej krytyki – jak najwięcej uznania i pochwał, gdyż sukces dodaje każdemu skrzydeł, a dziecku w szczególności.

UWAGI O REALIZACJI PROGRAMU:

Program oparty jest na założeniu ścisłej współpracy z nauczycielami, rodzicami, ciekawymi osobami, organizacjami szkolnymi i pozaszkolnymi.

Realizacja treści programowych powinna odbywać się w sali świetlicowej wyposażonej w różnorodne gry i pomoce dydaktyczne.

EWALUACJA PROGRAMU:

- 1. Konkursy plastyczne.*
- 2. Wystawy i prezentacje wykonanych prac.*
- 3. Odgrywanie scenek dramatycznych.*
- 4. Ankieta*

BIBLIOGRAFIA:

1. **Anna i Zdzisław Wiechowcie:** „Poradnik dla wychowawców świetlic szkolnych”. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1986.
2. **Anna Panek:** „Zajęcia pozalekcyjne w reformowanej szkole”. Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2002.
3. „Świetlica szkolna szansą do wykorzystania”, pod redakcją **Marii Pietkiewicz** WSiP, Warszawa 1988r.